

1997'den bugüne

Türk Hukuk Sitesi

Yeni Üye!

Takvim

Yeni Mesajlar - Şerhler

Kavram Arama :

THS

Google

| [Forum İçi Arama](#)

Türk Hukuk Sitesi Forum Alanları > Hukuki

[İncelemeler Kütüphanesi](#) > [Bilimsel İncelemeler](#) Üye İsmi   Bilgileriniz Hatırlansın mı?

[31.12.2008 Tarihi Sonrasında, Karşılıksız Çek Keşide Etme Suçu](#) Şifre

31.12.2008 Tarihi Sonrasında, Karşılıksız Çek Keşide Etme Suçu

>> Makale Bilgileri

Tarih

24-01-2009 - 18:22
(1639 gün önce)Yazan : Doç. Dr. V. Özer Özbek - Y. Doç. Dr. Vural Seven [[Yazarla İletişim](#)][Yeni Makale Gönderin!](#)

Değerlendirme

[Bu Makaleyi Yararlı Buldum](#)
[Bu Makaleyi Yararlı Bulmadım](#)

Şu ana dek **24** okuyucu bu makaleyi değerlendirdi : **23** okuyucu (96%) makaleyi yararlı bulurken, **1** okuyucu (4%) yararlı bulmadı.

Makale Özeti

31.12.2008 TARİHİ SONRASINDA, KARŞILIKSIZ ÇEK KEŞİDE ETME SUÇUNA UYGULANACAK OLAN TÜRK CEZA KANUNU HÜKÜMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mahkeme Sonucu Öğrenme

11870'den Mahkeme Sonucunuzu En kolay Şekilde Öğrenebilirsiniz
11870.mahkemesorgulama.com

Google Reklamları

Online Başvuru

www.kredihesapla...
Size Uygun
Taksitlendirme ve
Yapılandırma İçin
Hemen Başvur!

Google Reklamları

Okuyucu

4779

31.12.2008 TARİHİ SONRASINDA, KARŞILIKSIZ ÇEK KEŞİDE ETME SUÇUNA UYGULANACAK OLAN TÜRK CEZA KANUNU HÜKÜMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

I- GENEL OLARAK

01 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK'nın "Özel kanunlarla ilişki" başlığını taşıyan m. 5 "(1) Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır." hükmünü getirmektedir.

Ceza hukuku kuralları hukuk düzenimizde esas olarak Ceza Kanunu adı verilen bir ana metinde toplanmıştır. Bunun dışında YTCK m. 5'in deyimleriyle "özel ceza kanunlarında ve ceza içeren kanunlarda" yani örneğin, Çek Kanunu, İcra İflas Kanunu, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Vergi Usul Kanunu, Basın Kanunu gibi başka bazı yasalarda da ceza hukuku kurallarına yer verildiği görülmektedir.

Bu Makaleyi Şu An Okuyanlar
(1) :

- * Son okunma 2 saat 55 dakika 20 saniye önce.
- * Ortalama Günde **2,91** okuyucu.
- * Karakter Sayısı : **29692**,
- Kelime Sayısı : **3048**, Boyut : **29,00** Kb.
- * 20 kez yazdırıldı.
- * 1 kez arkadaşına gönderildi.
- * 16 kez indirildi.
- * 7 okur yazarla iletişim kurdu.
- * Makale No : 962

Yorumlar :

TCK m. 5 hükmü eski TCK m. 10'daki düzenlemeden oldukça farklıdır. **En önemli fark** genel kanun olarak TCK'nın sadece özel kanunda bu konuda bir düzenleme bulunmaması halinde uygulanabileceği yönündeki sınırlamanın kalkmış olmasıdır. Gerçekten 765 s. TCK m.10'a göre herhangi bir özel ceza kanununda örneğin, teşebbüs, erteleme vb. konuda hüküm varsa o kanun hükmü uygulanmaktaydı. Yeni düzenlemeye göre ise özel ceza kanunlarında ya da ceza içeren kanunlarda YTCK'nın genel hükümleri içinde yer alan bir düzenleme varsa, artık YTCK'nın ilgili hükmü uygulanacaktır. Bu anlamda özel ceza kanunları ya da ceza içeren kanunlar sadece suç tipi ve yaptırım bakımından uygulanacak, teşebbüs, tekerrür, erteleme, çevirme, iştirak vb. hususlar bakımından ise YTCK uygulama alanı bulacaktır. O halde TCK dışında bulunan özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlarda yer alan sadece suç ve cezalar uygulanabilecek, bunun dışında kalan tüm ceza hukuku kuralları bakımından TCK'nın genel hükümleri uygulanacaktır.

Diğer önemli bir fark da YTCK'nın sadece özel ceza kanunlarından değil, ceza içeren kanunlardan söz etmesidir. Gerçekten ceza normuna yer veren her kanun özel ceza kanunu değildir. Esasen hükmün kapsamına giren kanunların çoğu ceza içeren kanunlardır. Örneğin, Vergi Usul Kanunu ceza içeren bir kanundur. Böylece kavram açıklığa kavuşturulmuş ve uygulama alanı genişlemiştir.

Bununla birlikte 11.5.2005 tarih ve 5349 sayılı Kanunla 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanuna eklenen geçici maddeye göre ; *"Diğer kanunların, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Birinci Kitabında yer alan düzenlemelere aykırı hükümleri, ilgili kanunlarda gerekli değişiklikler yapılmaya ve en geç 31 Aralık 2008 tarihine kadar uygulanır."*

Bu düzenlemeden çıkan sonuçlar şunlardır:

□ Özel kanunlarda mevcut ve fakat YTCK'nın Birinci Kitabını oluşturan genel hükümlere aykırı düzenlemeler uygulanmaya devam edecektir. Bu durumda Çek Kanunu, İİK, FSEK, VUK gibi kanunlarda yer alan erteleme, teşebbüs, tekerrür, zamanaşımı vb. kurumlar bakımından getirilen hükümlerin uygulanması sürecektir. Eğer ilgili hükümlerde herhangi bir değişiklik yapılmazsa m. 5'in yürürlük tarihi 31.12.2008'e kadar ertelenmiş olacaktır.

□ Yasakoyucu bu madde ile aslında diğer kanunlardaki düzenlemelerin YTCK'nın genel hükümleri ile uyumlu hale getirilmesini ve mevcut farklılıkların giderilmesini istemektedir.

□ Söz konusu süre içinde ilgili kanunlarda gerekli değişiklikler yapılmaz ise bu durumda artık m. 5 gereği TCK hükümleri uygulanacaktır.

□ Söz konusu süre içinde değişiklik yapılmış olsa dahi bu değişiklik ile TCK'nın ilgili hükümleri arasında farklılık varsa, 31.12.2008 tarihi beklenmeksizin değişikliğin yapıldığı tarihten itibaren TCK hükümleri uygulanacaktır.

Bu değişiklikler 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile gerçekleştirilmiş (RG.: 08.02.2008-26781). Ancak söz konusu Kanun içeriğine bakıldığında 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun'la ilgili herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir. Öte yandan 5237 sayılı TCK'nın uygulanmasını engelleyen geçici madde hükmünde bir değişiklik yapılmamış ve hükmünde öngörülen süre uzatılmayarak 31.12.2008 tarihinde sona ermiştir. **Bu**

Karşılıksız Çek Suç Olmaktan Çıkıyor

Asliye Ceza Mahkemeleri otomatiğe bağlanmış, "kes,kopyala yapıştır" yöntemi ile ceza vermeye devam... Asliye Ceza Mahkemelerinin "bağımsız" hakimleri Yargıtay'ın kararını bekliyor. ... (...)

[Yorum Ekleme]

Makalelerdir ve yayın

» [Çok Tartışılan Makaleler](#)

- [Avukatlık Sınavı](#)

- [Trafik Kazalarında Hukuki Sorumluluk Ve Sigorta](#)

- [Suç Ve Çocuk Eğitimi](#)

- [6570 Sayılı Kanuna Göre Kira Hukuku Ve Tahliye](#)

- [Ülkemizdeki Yolsuzluklara Genel Bir Bakış Ve Bunlarla Mücadelede Çözüm Yolları](#)

- [Dünyanın Nüfus Yapısındaki Gelişmeler Ve Ülkemizin Durumu](#)

- [İş Hukuku Ders Notları](#)

- [Avukatın Üzerinin Aranması Sorunu Ve Avukat Vuraldoğan Davası](#)

- [Akademik Ortamlarda Meydana Gelen Uyuşmazlıklarda Alternatif Çözüm Usullerinin Kullanımı](#)

- [Çek Keşidecisinin Ttk M. 711/3'e Göre Verdiği Ödemeden Men Talimatının Hukukî Niteliği Ve Ceza Kovuşturmasına Etkisi](#)

» [En Beğenilen Makaleler](#)

- [Trafik Kazalarında Hukuki Sorumluluk Ve Sigorta](#)

- [Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Hakkı Ve Mahkeme Tarihindeki İlk Örneği](#)

- [Akademik Ortamlarda Meydana Gelen Uyuşmazlıklarda Alternatif Çözüm Usullerinin Kullanımı](#)

- [Yargıda İnsan Hakları Eğitimi](#)

- [6570 Sayılı Kanuna Göre Kira Hukuku Ve Tahliye](#)

- [Türk Hukukunda Endüstriyel Tasarımlar](#)

- [Avukatın Üzerinin Aranması Sorunu Ve Avukat Vuraldoğan](#)

durumda artık 5237 sayılı TCK m. 5 gereği 3167 sayılı Kanun bakımından TCK'nın genel hükümleri uygulama alanı bulacaktır.

O halde 31.12.2008 tarihi sonrasında 5237 sayılı TCK m. 5 hükmü karşısında 3167 Sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun'unun (Çek Kanunu) uygulanma şartlarının değerlendirilmesi gerekmektedir. Diğer bir deyişle 31.12.2008 tarihine kadar, Çek Kanun'unda gerekli değişiklikler yapılmadığından, artık 01.01.2009 tarihi itibarıyla TCK'nun genel hükümlerinin (1-75. maddeleri) 3167 sayılı Kanun bakımından da uygulama alanı bulması söz konusudur.

Bilindiği üzere 3167 sayılı Kanun m. 16'da karşılıksız çek keşide etme suçu düzenlenmektedir. Buna göre;

"Üzerinde yazılı keşide tarihinden önce veya ibraz süresi içinde 4 üncü madde uyarınca ibraz edildiğinde, yeterli karşılığı bulunmaması nedeniyle kısmen de olsa ödenmeyen çeki keşide eden hesap sahipleri veya yetkili temsilcileri, kanunların ayrıca suç saydığı haller saklı kalmak üzere, çek bedeli tutarı kadar adli para cezasıyla cezalandırılırlar. Ancak verilecek para cezası seksenmilyar liradan fazla olamaz. Bu miktar, 01/03/1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun ek 2 nci maddesine göre her yıl artırılır. Bu suçtan mükerrirlere, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu suçun, organ veya temsilcisi tarafından tüzelkişi yararına işlenmesi halinde özel hukuk tüzelkişisi hakkında da birinci fıkra uyarınca para cezasına hükmolunur. Ayrıca yetkili temsilci tarafından yararına çek keşide edilen hesap sahibi gerçek kişi hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.

Mahkeme, ayrıca işlenen suçun niteliğine göre bir yıl ile beş yıl arasında belirleyeceği bir süre için hesap sahiplerinin ve yetkili temsilcilerinin çek hesabı açtırmalarının yasaklanmasına karar verir. Yasaklanma kararı bütün bankalara duyurulmak üzere Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına bildirilir.

Kısmen veya tamamen karşılıksız çıkan her çek yapıldığı ayrı bir suç oluşturur."

Bu çerçevede aşağıda öncelikle Çek Kanunu'ndaki karşılıksız çek keşide etme suçuna ilişkin olarak uygulama alanı bulabilecek TCK ve daha sonra CMK hükümleri değerlendirilecektir.

II- 5237 sayılı TÜRK CEZA KANUNU BAKIMINDAN

A- Manevi unsur

5237 sayılı TCK 765 sayılı TCK'da olduğu gibi temel kusur şekli olarak kastı aramıştır. Diğer bir deyişle, bir suçun işlendiğinden söz edilebilmesi için kural olarak kastın varlığı zorunludur. Nitekim TCK m. 21/1'e göre "Suçun oluşması kastın varlığına bağlıdır". "Taksirle işlenen fiiller, kanunun açıkça belirttiği hallerde cezalandırılır" (TCK m.22/1).

O halde karşılıksız çek keşidesi suçunun da ancak kasten işlenebildiği kabul edilmelidir. Zira 3167 sayılı Kanun m. 16'da bu suçun taksirle de işlenebileceğine ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Kast ise suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi şeklinde tanımlanmıştır (TCK m. 21/1). Bu durumda hakim

Davası

- Ceza Yargılamasında Görüntü Ve Ses Kasetlerinin Delil Olması

- Yeni Tck'da Hukuka Aykırılık Ve Bilhassa Meşru Müdafaa

- İş Hukuku Ders Notları

» Çok Okunmuş Makaleler

- Dünyanın Nüfus Yapısındaki Gelişmeler Ve Ülkemizin Durumu

- 6570 Sayılı Kanuna Göre Kira Hukuku Ve Tahliye

- Devlet Memurları Kanununda Düzenlenen Disiplin Suç Ve Cezaları

- İş Hukuku Ders Notları

- Trafik Kazalarında Hukuki Sorumluluk Ve Sigorta

- Temel Tüketici Hakları Işığında Tüketicinin Korunması

- 4. Yargı Paketi Kapsamında Tahliye

- Medeni Usul Hukuku Ders Notları

- Esnaf Tacir Ayrımı

- Eğitim Hakkı

» En Yeni Makaleler

- Hekime Doğrudan Tazminat Davası Açma Devri Sona Erdi:

- Konut Dokunulmazlığı İhlali Suçu

- Kamulaştırmasız El Atma Yoluyla Mülkiyet Hakkının Yok Edilmesi

- Kesinleşme Zorunluluğu Bulunan İlamların Kesinleşmeden İcraya Konulmasının Sonuçları Ve Bu İlamlarda Ki Yargılama Giderlerinin Kesinleşmeden İcraya Konulup Konulamayacağı.

- Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmeleri - 4 (Arsa Sahibinin Yükümlülükleri)

- Türk Medeni Kanuna Göre Anlaşmalı Bosanma

- Belediyeler İşyerleri İçin Risk Değerlendirmesi Yapmalıdır

- Yeni Büyükşehir Modeli (Savunanlar/karşı Çıkanlar)

- Alkollü İçeceklerin Sunumu Hakkında Güncel Soru Ve Cevaplar

- Cayma Hakkının Kullanımı Ve Hukuki Niteliği

karşılıksız çek keşidesi suçu bakımından failin çeki keşide ederken **yeterli karşılığı bulunmadığını biliyor ve istiyor olmalıdır. Diğer bir deyişle failde karşılıksız çek keşide etme kastı bulunuyor olmalıdır.** Bu çekin keşide edildiği sırada olabileceği gibi çekin bankaya ibraz anında da bulunuyor olabilir. Bununla birlikte ileri keşide tarihli (vadeli) çekin varlığı durumunda çekin üzerinde yazılı keşide (vade) tarihinden önce bankaya ibraz edilmesi ve karşılığı bulunmaması durumunda keşidecinin kastı bulunmadığından suçun oluştuğundan söz etmek de mümkün olmayacaktır.

Öte yandan 5237 sayılı TCK m.22 olası kastı ayrıca düzenlemiş ve buna önemli bir sonuç bağlamıştır. Buna göre "*Kişinin, suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen, fiili işlemi halinde olası kast vardır*". Bu halde "*temel ceza üçte birden yarısına kadar indirilir*" (m.22/2).

O halde bundan böyle hakim karşılıksız çek keşidesi suçu bakımından suçun kasten mi yoksa olası kastla mı işlendiği hususunu ayrıca araştırmalıdır.

B- Yaptırım: Adli para cezası

3167 sayılı Kanun m.16/1'e göre bu suçun işlenmiş olması durumunda fail "... çek bedeli tutarı kadar adli para cezasıyla cezalandırılır. Ancak verilecek para cezası seksen milyar liradan fazla olamaz".

Görüldüğü üzere 3167 sayılı Kanun nispi para cezası öngörmekte ve para cezasından adli para cezası olarak söz etmektedir. 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun m.5/2 "*Bu kanunlarda Türk Ceza Kanununda belirlenen cezalar sistemine uygun değişiklik yapılmaya kadar, alt veya üst sınırlar arasında uygulama yapılmasını gerektirir nitelikteki adli para cezalarında cezanın alt sınırı dört yüzellimilyon, üst sınırı yüz milyar Türk Lirası olarak uygulanır. Bu fıkra hükümleri, nispi nitelikteki adli para cezaları hakkında uygulanmaz*".

Yukarıda da ifade edildiği üzere 3167 sayılı Kanunda bugüne kadar herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Bu halde 01 Ocak 2009 tarihinden itibaren 3167 sayılı Kanun bakımından 5237 sayılı TCK'nın genel hükümleri uygulama alanı bulacağına göre 3167 sayılı Kanunda öngörülen para cezasının da TCK m. 52 anlamında adli para cezasına dönüştüğü kabul edilmelidir.

Buna göre "(1) *Adli para cezası, beş günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde yediyüzotuz günden fazla olmamak üzere belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir. (2) En az yirmi ve en fazla yüz Türk Lirası olan bir gün karşılığı adli para cezasının miktarı, kişinin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önünde bulundurularak takdir edilir*".

Kanımızca kanunilik ilkesinin zorunlu bir sonucu olarak 3167 sayılı Kanun m. 16 yaptırım bakımından derhal değiştirilmelidir. Değişiklik gerçekleşene kadar hakim m. 52'yi esas almalı ve adli para cezasını önce *beş gün ile yediyüzotuz gün arasında tam gün sayısı belirlemeli daha sonra failin ekonomik ve kişisel durumu göz önünde tutularak bir gün karşılığı olarak takdir ettiği miktarı çarpmak suretiyle hesaplamalıdır.* Bu halde **verilecek para cezası seksenmilyar liradan fazla olamaz**

C- Tekerrür Bakımından

1-) Yasal düzenleme

TCK m. 58'e göre "(1) *Önceden işlenen suçtan dolayı verilen hüküm*

kesinleştikten sonra yeni bir suçun işlenmesi halinde, tekerrür hükümleri uygulanır. Bunun için cezanın infaz edilmiş olması gerekmez. (2)

Tekerrür hükümleri, önceden işlenen suçtan dolayı; a) Beş yıldan fazla süreyle hapis cezasına mahkûmiyet halinde, bu cezanın infaz edildiği tarihten itibaren beş yıl, b) Beş yıl veya daha az süreli hapis ya da adli para cezasına mahkûmiyet halinde, bu cezanın infaz edildiği tarihten itibaren üç yıl geçtikten sonra işlenen suçlar dolayısıyla uygulanmaz ...

(6) Tekerrür halinde hükümlenen ceza, mükerrirlere özgü infaz rejimine göre çektirilir. Ayrıca, mükerrir hakkında cezanın infazından sonra denetimli serbestlik tedbiri uygulanır. (7) Mahkûmiyet kararında, hükümlü hakkında mükerrirlere özgü infaz rejiminin ve cezanın infazından sonra denetimli serbestlik tedbirinin uygulanacağı belirtilir. (8) Mükerrirlerin mahkûm olduğu cezanın infazı ile denetimli serbestlik tedbirinin uygulanması, kanunda gösterilen şekilde yapılır”.

2-) Tekerrürün hukuki niteliği

Öncelikle ifade etmek gerekir ki, 5237 sayılı TCK tekerrürün hukuki niteliğini değiştirmiştir. Tekerrür **YTCK’da artık bir güvenlik tedbiridir.** Bu nedenle kanun koyucu failin cezasının artırılması yerine, failin cezasının infaz şeklinin değiştirilmesini öngörmüştür. Yeni kanuna göre mükerrir suçlular için cezanın infazından sonra denetimli serbestlik tedbiri uygulanacaktır. Böylece mükerrir suçlu olmakla ortaya çıkan tehlikelilik hali klasik ceza hukuku öğretisinden farklı olarak cezayı ağırlaştırıcı bir durum olarak değil, failin ıslah edilmesi ve topluma yeniden kazandırılması gereken bir durum olarak kabul edilmiş olmaktadır.

3-) Tekerrürün koşulları

Tekerrür hükümlerinin uygulanabilmesi için;

- Önceden işlenen suçtan dolayı verilen hükmün kesinleşmiş olması
- Yeni bir suçun işlenmesi

gerekir.

4-) Tekerrürde süre

5237 sayılı TCK eskisinde olduğu gibi süreli tekerrür sistemini benimsemiştir. Yani tekerrürün söz konusu olabilmesi için yeni suçun kanunda öngörülen belli süreler içinde işlenmesi gerekir. Kanunun süre yönünden ikili bir ayırım yaptığı görülmektedir. Buna göre sonradan işlenen suçun;

- a. 5 yıldan fazla hürriyeti bağlayıcı cezalar için 5 yıl,
  - b. 5 yıldan az hürriyeti bağlayıcı cezalar için 3 yıl içinde işlenmiş olması gerekir.
- 5 ve 3 yıllık süreler CEZANIN İNFAZ EDİLDİĞİ TARİHTEN itibaren başlar. YTCK eskisinden farklı olarak cezanın infazı ve düşmesinden değil, sadece cezanın infazından söz etmektedir. O halde cezanın düşmesi halinde söz konusu sürelerin geçmesi beklenmeyeceğinden artık tekerrür hükümlerinin uygulanması mümkün olmayacaktır.

Nihayet TEKERRÜR SÜRESİNİN BAŞLAYABİLMESİ İÇİN İNFAZ ŞARTTIR. Buna karşılık ***tekerrür hükümlerinin uygulanabilmesi için infaz gerekli değildir.*** Bu durumda ceza infaz edilmediği sürece tekerrür hükümleri her zaman uygulanabilir. Dolayısıyla süre tekerrürün doğrudan koşulu değildir.

5-) Tekerrürün sonuçları

YTCK tekerrüre 765 s. TCK’dan oldukça farklı sonuçlar bağlamıştır. Buna

göre tekerrürün 3167 sayılı Kanun bakımından önem taşıyan sonucu mükerrirlerin özel infaz rejimine tabi tutuluyor olmasıdır. Mükerrir suçluların cezaları bunlara özgü bir şekilde infaz edilecektir. Öte yandan mükerrirler infazdan sonra denetimli serbestlik tedbirine tabi tutulur (YTCK m. 58/6).

6-) 3167 sayılı Kanun bakımından değerlendirme

3167 sayılı Kanun m.16/1 son cümleye göre *“Bu suçtan mükerrirlere, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir”*. Yukarıda da ifade edildiği üzere 5237 sayılı TCK tekerrüre önemli sonuçlar bağlamıştır. Tekerrür bir güvenlik tedbiri olup ancak infaz bakımından sonuç doğurabilir. Halbuki 3167 sayılı Kanun tekerrüre daha ağır olan hapis cezasına hükmedilmesi sonucu bağlamıştır. O halde karşılıksız çek keşide etme suçundan mükerrir olan failin cezasının hapis cezası olarak öngörülebilmesi mümkün değildir.

D- Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu

3167 sayılı Kanun m.16/2’ye göre *“Bu suçun, organ veya temsilcisi tarafından tüzelkişi yararına işlenmesi halinde özel hukuk tüzelkişisi hakkında da birinci fıkra uyarınca para cezasına hükmolunur. Ayrıca yetkili temsilci tarafından yararına çek keşide edilen hesap sahibi gerçek kişi hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır”*.

Bununla birlikte 5237 sayılı TCK m. 20’ye göre *“Tüzel kişiler hakkında ceza yaptırımı uygulanamaz. Ancak, suç dolayısıyla kanunda öngörülen güvenlik tedbiri niteliğindeki yaptırımlar saklıdır”*.

O halde artık karşılıksız çek keşidesi suçundan dolayı tüzel kişiler hakkında para cezasına hükmedilmesi mümkün olmayacaktır. 3167 sayılı Kanun m. 16/2’nin hukuki bir geçerliliği kalmamıştır. Bu suç bakımından tüzel kişi hakkında 5237 sayılı TCK m. 60’da yer alan iki güvenlik tedbirinden birinin uygulanması mümkündür. Bunlar ise izin iptali ve müsadere. Buna göre *“Bir kamu kurumunun verdiği izne dayalı olarak faaliyette bulunan özel hukuk tüzel kişisinin organ veya temsilcilerinin iştirakiyle ve bu iznin verdiği yetkinin kötüye kullanılması suretiyle tüzel kişi yararına işlenen kasıtlı suçlardan mahkûmiyet halinde, iznin iptaline karar verilir. Müsadere hükümleri, yararına işlenen suçlarda özel hukuk tüzel kişileri hakkında da uygulanır”* (TCK m. 60/1, 2).

E- Zincirleme Suç Bakımından

3167 sayılı Kanun m. 16/4’e göre *“Kısmen veya tamamen karşılıksız çıkan her çek yaprağı ayrı bir suç oluşturur.”*

Bu nedenle karşılıksız çek keşidesi suçu bakımından zincirle suç hükümlerinin uygulanması mümkün değildir. 5237 sayılı TCK m.5’e göre 3167 sayılı Kanun bakımından da 5237 sayılı TCK’nın genel hükümleri uygulama alanı bulacağına göre artık söz konusu düzenlemenin bir anlamı bulunmamaktadır. Bu nedenle 3167 sayılı Kanun bakımından da 5237 sayılı TCK m. 43’de yer alan zincirleme suç hükmü uygulanmalıdır. Buna göre; *“Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir”*. O halde failin aynı olması durumunda birden fazla karşılıksız çek keşidesi (sıralı çek) zincirleme suç hükmü nedeniyle tek bir suç sayılmalıdır. Ancak hamiller farklı ise bu halde zincirleme suç hükmünün uygulanması mümkün değildir.

F- Şikâyet Süresi Bakımından

3167 sayılı Kanun m.16b/2’ye göre *“Çekin karşılığının bulunmaması nedeniyle şikâyet hakkı, 8 inci maddede belirtilen miktarın yatırılması için öngörülen sürenin dolduğu tarihte; ihtiyatî tedbir kararı veya ödeme*

yasağı nedeniyle süresi içinde ibrazında çek hakkında işlem yapılmaması halinde ise, ihtiyatî tedbir kararının veya ödeme yasağının kalktığı tarihte doğar”.

Hâlbuki 5237 sayılı TCK m.73/2'ye göre şikâyet süresi “şikâyet hakkı olan kişinin fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği günden başlar”. 5237 sayılı TCK m.5'e göre bundan böyle 3167 sayılı Kanun bakımından da bu Kanunun genel hükümleri uygulanacağına göre şikâyet süresinin başladığı anın m. 73'e göre belirlenmesi zorunludur.

G- Önödeme

5237 sayılı TCK m. 75/1'e göre “yalnız adli para cezasını gerektiren” suçlar önödemeliktir. 3167 sayılı Kanunda öngörülen karşılıksız çek keşidesi suçu da yalnız adli para cezasını gerektiren suçlardan olduğundan artık önödemelik hale gelmiştir. Ancak burada sorun para cezasının belirlenmesi noktasında ortaya çıkacaktır. Zira artık 3167 sayılı Kanun bakımından da para cezası 5237 sayılı TCK m.52 hükmüne göre belirlenmelidir.

H- Lehe Kanun Uygulaması ve Davaların “Dirilmesi” Sorunu

Yukarıda açıklanmaya çalışılan 5237 sayılı TCK hükümleri lehe kanun uygulaması sorunu doğurmuştur. Bu nedenle bugüne kadar verilmiş kesinleşmiş ya da kesinleşmemiş tüm hükümler bakımından söz konusu dosyaların yeniden incelenmesi sorunu ortaya çıkmıştır. Bu da artık hükme bağlanıp kesinleşmiş dosyaların “Dirilmesi” sonucunu doğuracaktır.

Yazarlar: Doç. Dr. V. Özer ÖZBEK*/ Y. Doç. Dr. Vural SEVEN**

* (Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı Başkanı)

** (Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Deniz Ticaret Hukuku Anabilim Dalı – Avukat İzmir Barosu)

Bu makaleden kısa alıntı yapmak için alıntı yapılan yazıya aşağıdaki ibare eklenmelidir :

“31.12.2008 Tarihi Sonrasında, Karşılıksız Çek Keşide Etme Suçu” başlıklı makalenin tüm hakları yazarı Doç. Dr. V. Özer Özbek - Y. Doç. Dr. Vural Seven'e aittir ve makale, yazarı tarafından Türk Hukuk Sitesi (<http://www.turkhukuksitesi.com>) kütüphanesinde yayınlanmıştır.

Bu ibare eklenmek şartıyla, makaleden Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak yazarının izni olmaksızın makalenin tamamı başka bir mecraya kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

Google Reklamları

► Çek

“Türk Hukuk Sitesi”nin tüm hakları anabilim dalı başkanı Doç. Dr. V. Özer Özbek'e aittir.

[Yorumları Okuyun] [Yorum Ekleme]

Türk Hukuk Sitesi (1997 - 2013) © Sitenin Tüm Hakları Saklıdır. Kurallar, yararlanma şartları, site sözleşmesi ve çekinceler için [buraya](#) tıklayınız. Site içeriği izinsiz başka site ya da medyalarda yayınlanamaz. Türk Hukuk Sitesi, ağır çalışma şartları içinde büyük bir mesleki mücadele veren ve en zor koşullar altında dahi "Adalet" savaşından yılmayan Türk Hukukçuları ile Hukukun üstünlüğü ilkesine inanan tüm Hukukseverlere adanmıştır. Sitemiz ticari kaygılardan uzak, ücretsiz bir sitedir ve her meslekten hukukçular tarafından hazırlanmakta ve yönetilmektedir.

[Yukarı](#)

Forum Saati GMT +2. Saat Şu An 14:57.

[Türk Hukuk Sitesi](#) - [Arşiv](#) - [Site Hakkında](#) - [Site İletişim](#)